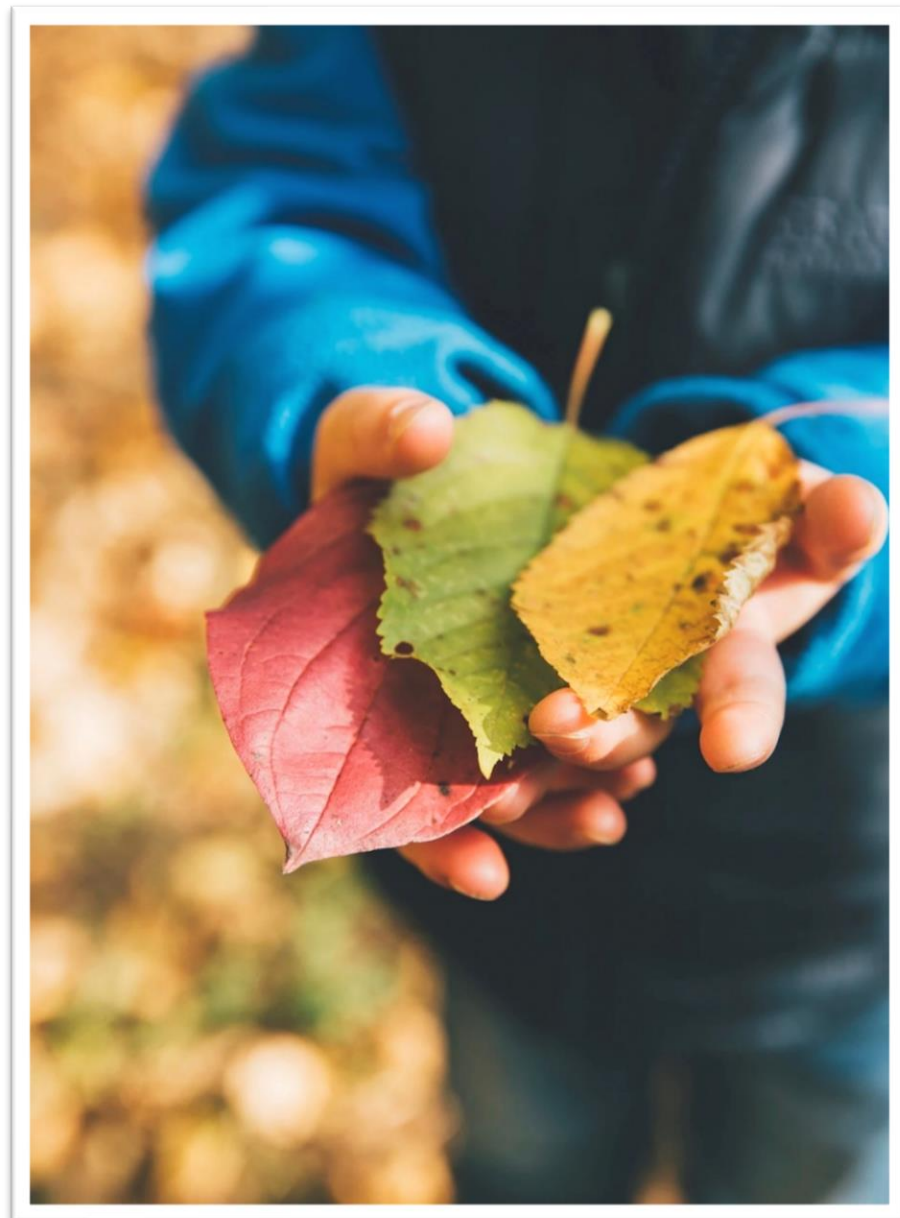

Barn og unge med kognitive funksjonsutfordringer

Forebygging av problematisk og skadelig seksuell atferd mot andre barn og unge

Silja Nicoline Angellsen, 15.03.2023

Oppdrag ferdig i 2021

Utredning av lavterskeltilbud til barn og unge som er i fare for å utøve PSA/SSA mot barn og unge

30 til 50% av seksuelle overgrep mot barn og unge, utføres av barn og unge under 18 år

Majoriteten utøver PSA/SSA mot noen de kjenner

Ca. 1/3 av utøverne har kognitive evner eller fungering under gjennomsnittet

Barn og unge med kognitive funksjonsnedsettelse kan trenge tilpassede og mulig andre forebyggende tiltak

Oppdrag ferdig i 2021

Utredning av lavterskeltilbud til barn og unge som er i fare for å utøve PSA/SSA mot barn og unge

30 til 50% av seksuelle overgrep mot barn og unge, utføres av barn og unge under 18 år

Majoriteten utøver PSA/SSA mot noen de kjenner

Ca. 1/3 av utøverne har kognitive evner eller fungering under gjennomsnittet

Barn og unge med kognitive funksjonsnedsettelse kan trenge tilpassede og mulig andre forebyggende tiltak

Arbeidsprosess

Interessenter

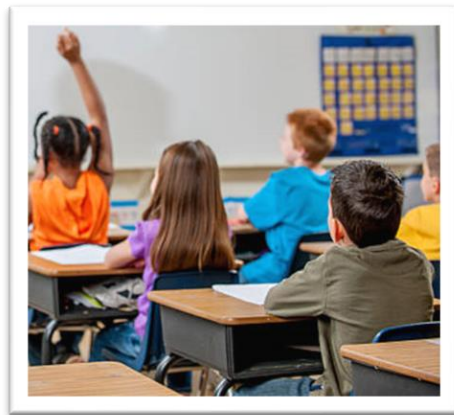
- Ungdommer som har begått SSA
- Foreldre til de som har begått SSA
- Barnehage, grunnskole, videregående skole
- PPT
- Helsesykepleiere
- [JanusCenteret](#) – kompetansesenter i Danmark
- Danske Socialstyrelsen
- Kompetansemiljøer (NAKU og NFSS)
- Utdanningsinstitusjoner (Oslo Met og UIO)
- Spesialisthelsetjenesten (BUP, HAVO, HABU)
- RVTS
- Kommunale barne- og avlastningsboliger
- Sekretariatet for konfliktrådene
- Fastlege
- Politiet

Hvilke barn og unge snakker vi om?

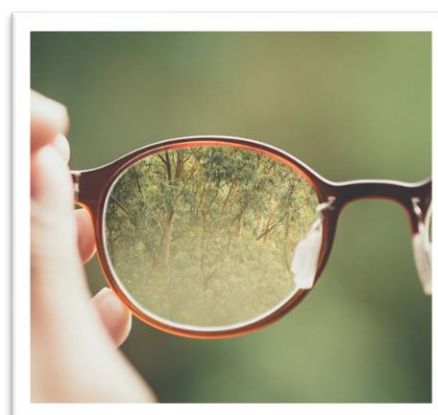
Som andre barn

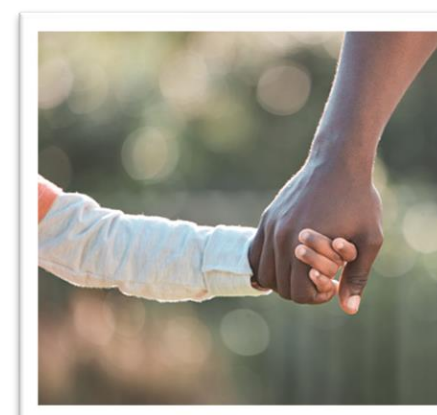
På samme arenaer som andre barn

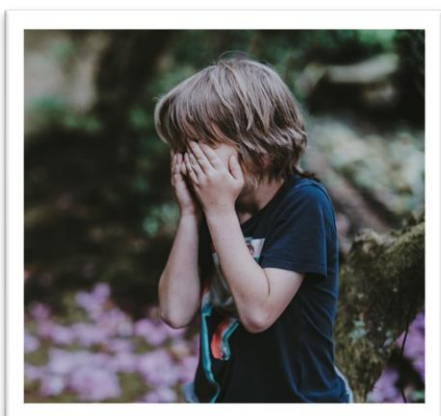
Behov er ikke alltid så synlig

Trenger varierende støtte

Omgivelsenes forventninger

Samme seksuell utvikling som andre

Variierende sosial og emosjonell utvikling

Kan være uvitende skyldig

Valg av målgruppe

Hvor mange er i målgruppen?

Lett utviklingshemming (IQ 55-70)

Ca. 130 000 voksne, hvorav kun 24 000 er diagnostisert. 85% av disse har graden lett

Nedre normalområdet - IQ 70-84

Mellom 13 til 18% av befolkningen, dvs. ca. 700 000 personer i Norge

Gjennomgripende utviklingsforstyrrelser

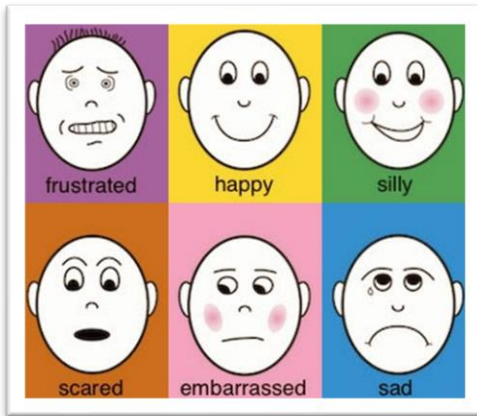

0.7% barn i Norge, dvs. ca. 3 700

Utfordringer for barn og unge, og for omgivelsene

Sosial kompetanse og kommunikasjon

Lære av konsekvenser

Kompetanse og informasjon om intimitet og seksualitet

Omsorgssvikt, vold og overgrep

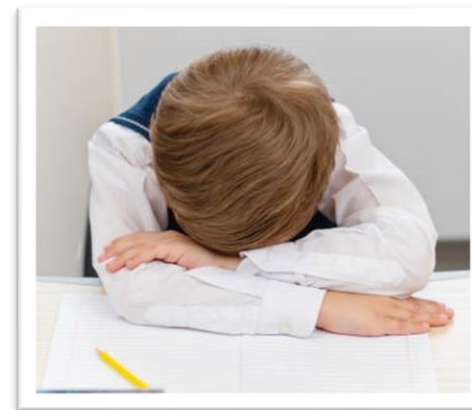
Nærpersoners kompetanse

Tilpasset opplæring og veiledning

Oppfølging utover PSA/SSA

Avdekke, gjenkjenne, identifisere, kartlegge og utrede

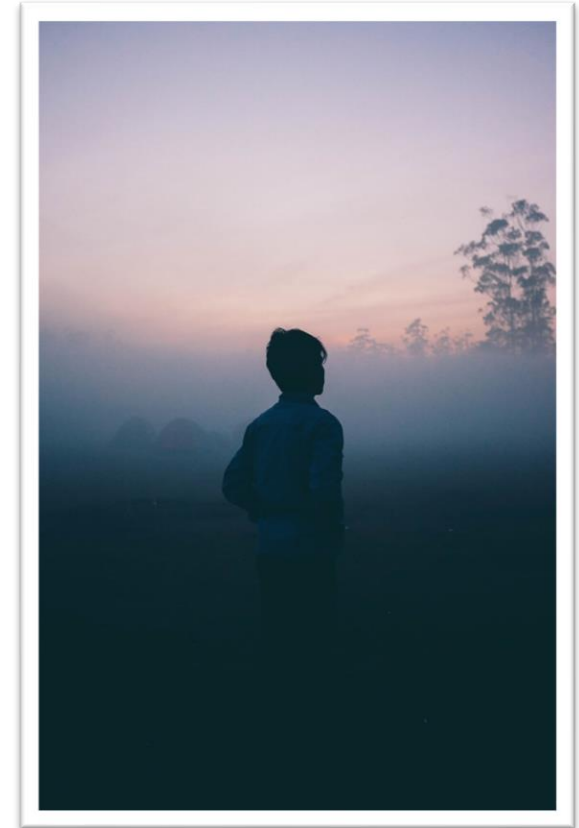
PSA/SSA hos målgruppen

Målgruppen - størst andel av SSA innen kognitiv funksjonsnedsettelse

Stor representasjon av seksuell krenkelse på internett

Målgruppen ser pornografi betydelig tidligere sammenlignet med barn og unge ellers

Studier viser høy forekomst av voksne personer med kognitiv funksjonsnedsettelse som har begått seksuallovbrudd, sammenlignet med øvrige som har begått seksuallovbrudd.

En av de viktigste oppgavene vi har i samfunnet, er å legge til rette for god oppvekst for barn og unge.

Gode oppvekstsvilkår legger grunnlaget for hele livet, og er avgjørende i et livsløpsperspektiv.

Målgruppen sviktes på grunn av alvorlig systemutfordring

Gode utdannings-, forebyggings- og omsorgstjenester til barn og unge er samfunnsøkonomisk svært lønnsomt.

Målgruppen blir i mindre grad avdekket, gjenkjent, identifisert, kartlagt, utredet, og får ikke individuelt tilrettelagt oppfølging.

Jonas 4 år

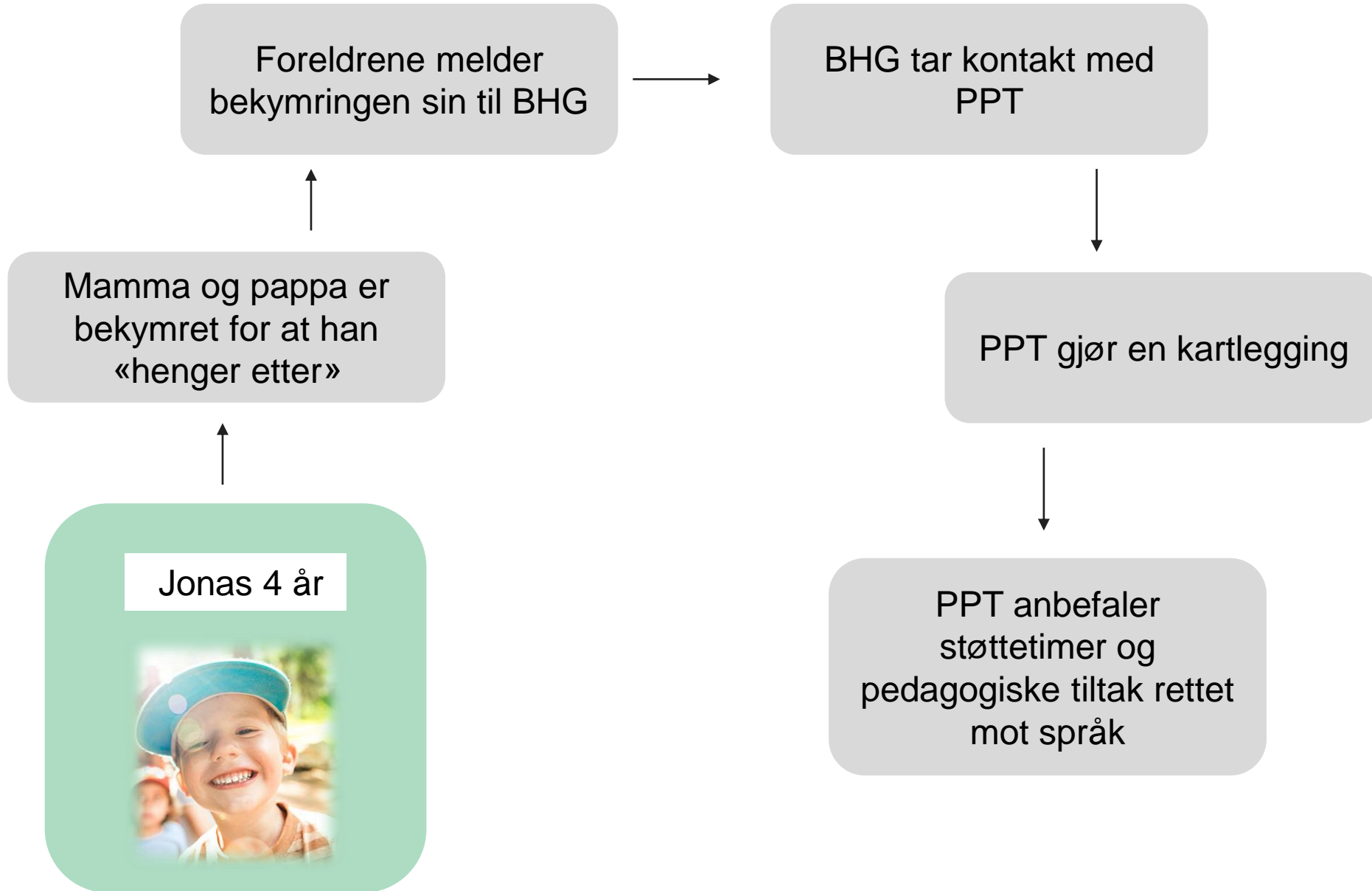

Bor sammen med
mamma og pappa

Har en lillesøster
på 2 år

Gjør «rare» ting, for
eksempel å lukte andre
i håret og gå tett opp i
ansiktet på andre

Litt forsinket
språkutvikling

BUP rekvirerer ADHD-medisin og gir anbefalinger om tiltak til skolen og foreldre

BUP utreder og Jonas får ADHD

PPT henviser til BUP

PPT anbefaler støttetimer og pedagogiske tiltak

PPT gjør en ny kartlegging/utredning

Skolen tar kontakt med PPT

Går i ordinær klasse

Har noen venner, men leker mer ved siden av dem enn sammen med de

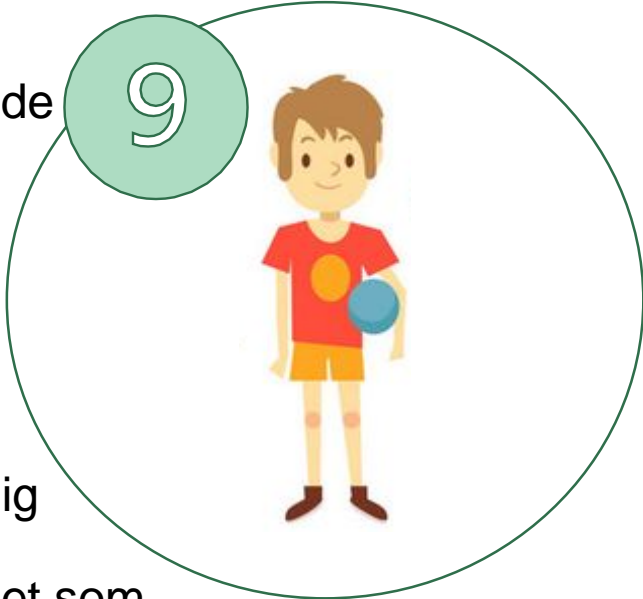
Tar andre i ansiktet

Klemmer andre og slipper ikke når de sier ifra

Ukonsentrert og urolig

Slår når han ikke får det som han vil

Henger etter faglig

12

Går i ordinær klasse, men er en del på grupperom pga. konsentrasjonsvansker

Holder mye på med iPhoneen og gamer mye

Sender pornografiske bilder fra nettet til andre barn og unge – skjuler sporene – ingen vet

Skolen er i dialog med PPT for å bedre konsentrasjon

PPT kartlegger på nytt og anbefaler flere støttetimer

Får flere timer støtte med assistent, Per 2. års lærerstudent, 24 år

Skolen har mistanke om utviklingshemming, og foreldrene tar kontakt med fastlege

Fastlegen henviser til HABU for utredning

Utredningen viser IQ på 71
(nedre normalområdet)

Har startet på vgs.

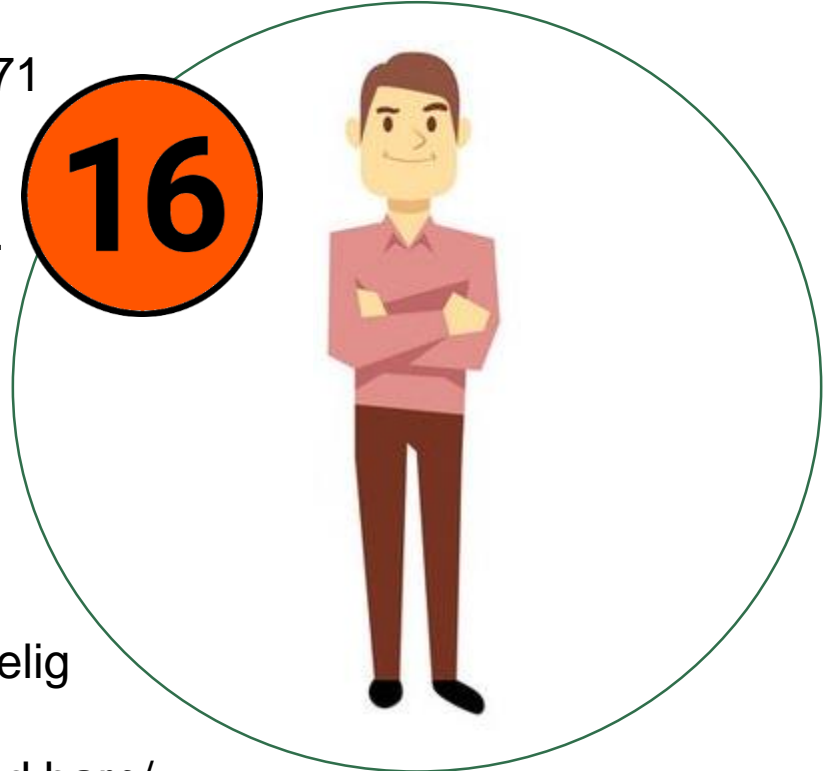
Gamer mye

Høyt skolefravær

Henger langt etter i fag

Sosialt samspill er vanskelig

Søker kontakt med barn/
ungdommer som er yngre
enn seg

16

Får ungdomsstraff:
Fortsette på vgs. med
oppfølging, og ha jevnlig
refleksjonssamtaler

Blir anmeldt for
overgrep

Jenta beskriver det som
overgrep

Debuterer seksuelt med
ei jente på 12 som han
møtte på nettet

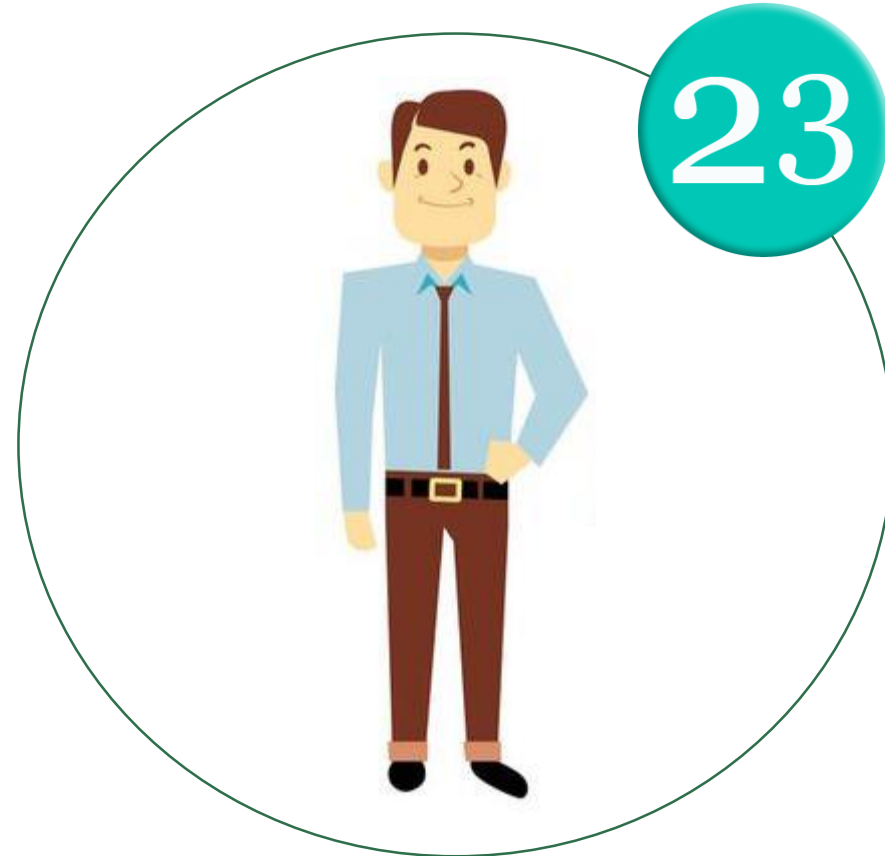
Blir henvist av fastlegen til HAVO for utredning – blir diagnostisert med autisme

Sender nakenbilder og filmer av seg selv til andre på Snapchat. Noen av de er mindreårige

Laster ned bilder av nakne barn på nettet og sender det til andre – forstår ikke konsekvensen

Har samtaler hos DPS, men har lite utbytte av det

Sint og deprimert – ruser seg for å føle seg bedre

Har ikke jobb

Bor hos foreldrene

Har en yngre kjæreste som har slått og forgriper seg på jevnlig

Få venner, er i kriminelle miljøer – lurer ham økonomisk og overtaler ham til kriminelle handlinger

Slår og stjeler penger fra moren og lillesøsteren sin

Veien videre

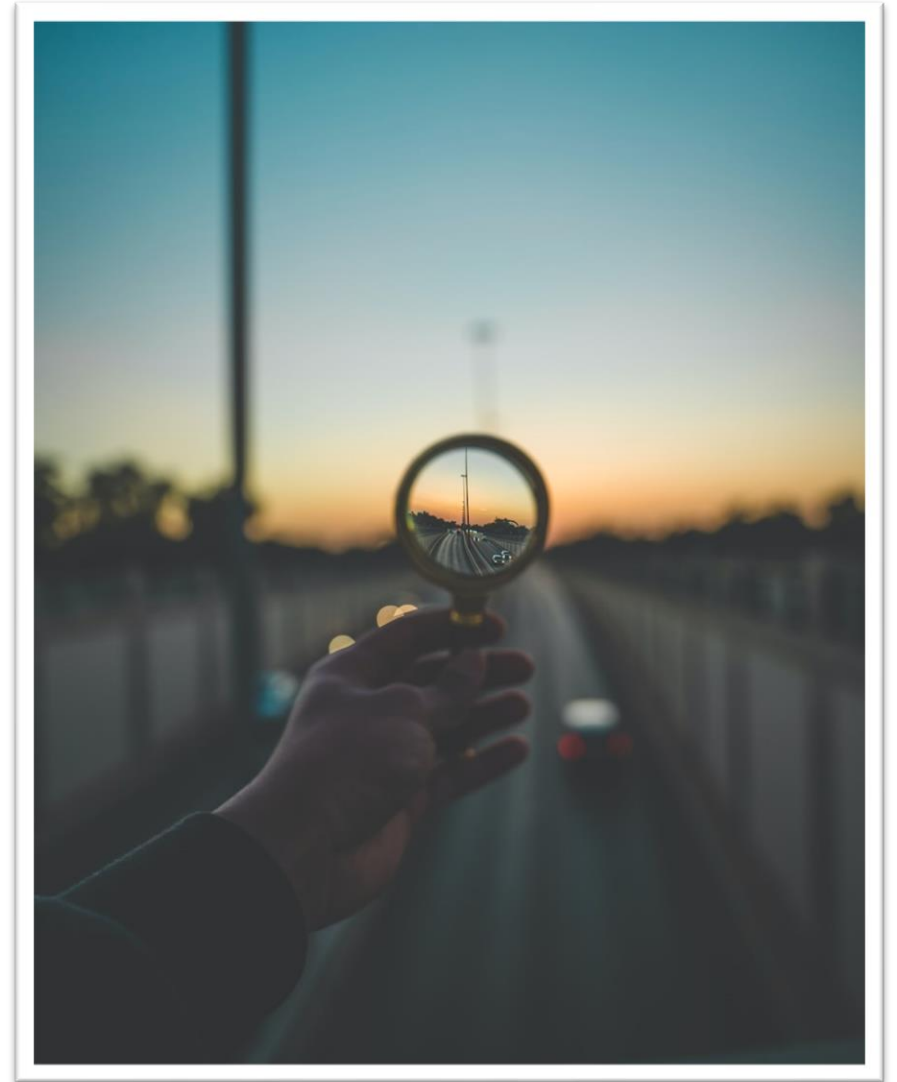
Intern høring i Helsedirektoratet – februar ✓

Ekstern høring – februar/mars

Mulighet for høringsinnspill vil komme her: [Høringer](#)

Oversende rapport til Helse- og omsorgsdepartementet – innsikt og anbefalinger

Avvente tilbakemelding fra Helse- og omsorgsdepartementet om deres beslutning for videre arbeid

God helse
Gode liv

Tusen takk for meg!

Silja Nicoline Angellsen

seniorrådgiver

prosjektleder [nasjonal hjernehelsestrategi](#)

avdeling velferdsteknologi og rehabilitering

divisjon kvalitet og forløp

Mobil: 48 06 06 94

E-post: silja.nicoline.angellsen@helsedir.no